

Instituties voor adaptatie: Is de Nederlandse institutionele structuur in staat zich aan te passen aan klimaatverandering?

Projectleider	prof.dr. Joyetaa Gupta, prof.dr.ir. Katrien Termeer		
Instituut	Vrije Universiteit, Instituut voor Milieuvraagstukken Wageningen UR, Leerstoelgroep Bestuurskunde		
Email	joyeeta.gupta@ivm.vu.nl / katrien.termeer@wur.nl		
Consortium	Vrije Universiteit, Instituut voor Milieukunde Wageningen UR, Leerstoelgroep Bestuurskunde Wageningen UR, Alterra Radboud Universiteit Technische Universiteit Delft DHV		
Project website			
Startdatum	1 mei 2007	Einddatum	1 oktober 2010

Context / maatschappelijk probleem

Er wordt op allerlei manieren onderzocht hoe de Nederlandse maatschappij zich kan aanpassen aan klimaatverandering. De natuur heeft misschien een ander type Ecologische Hoofdstructuur nodig, er moet meer ruimte komen voor water, er moet wellicht op andere plekken gebouwd worden. Het is één ding om oplossingen te bedenken, maar zijn de huidige Nederlandse overheden, bedrijven en overige organisaties vervolgens ook in staat om die oplossingen door te voeren?

Wat is al bekend, wat niet?

Het klimaatprobleem heeft een aantal specifieke eigenschappen:

- Het speelt op alle schaalniveau's: wereld, EU, nationaal, regionaal en lokaal
- Het gaat om zeer lange termijnen zoals 50, 100 of 200 jaar in de toekomst
- Er is nog onzekerheid over de omvang en de effecten van klimaatverandering

Kan de huidige bestuursstructuur in Nederland daarmee omgaan? Veel overheden proberen hun beleid meer in overleg met andere maatschappelijke partijen vorm te geven (van 'government' naar 'governance'). Leent deze interactieve beleidsstijl zich wel voor een probleem als klimaatverandering? Verder is bekend dat het niet makkelijk is voor verschillende ministeries of beleidsafdelingen om samen te werken aan integraal beleid. Voor aanpassing aan klimaatverandering lijkt dat juist heel hard nodig: voor oplossingen in de watersector is bijvoorbeeld zoveel ruimte nodig, dat het alleen maar kan in samenspraak

met andere maatschappelijke sectoren. Welke innovatieve maatschappelijke structuren zijn daar al voor gevonden?

Wat wordt nu onderzocht?

In het onderzoek wordt gewerkt met het begrip 'instituties'. Daaronder verstaan we de regels die mensen gebruiken om het sociale verkeer te ordenen. Instituties kunnen organisaties zijn, maar ook wetten en informele gedragsregels. In het onderzoek wordt eerst een raamwerk ontwikkeld waarmee het aanpassingsvermogen van een stelsel van nationale instituties kan worden beoordeeld. Vervolgens wordt dit raamwerk op het Nederlandse bestel toegepast. Het onderzoek richt zich op een viertal sectoren: natuur, water, landbouw en ruimtelijke ordening.

Wat is het resultaat en voor wie?

Het resultaat is een diagnose van het aanpassingsvermogen van de Nederlandse instituties. De belangrijkste probleemgebieden zijn in kaart gebracht en de eerste oplossingsrichtingen ook.

